

**Suomen Kansanopistoyhdistys –
Finlands Folkhögskolförening**

10.4.2008

VOS -työryhmä

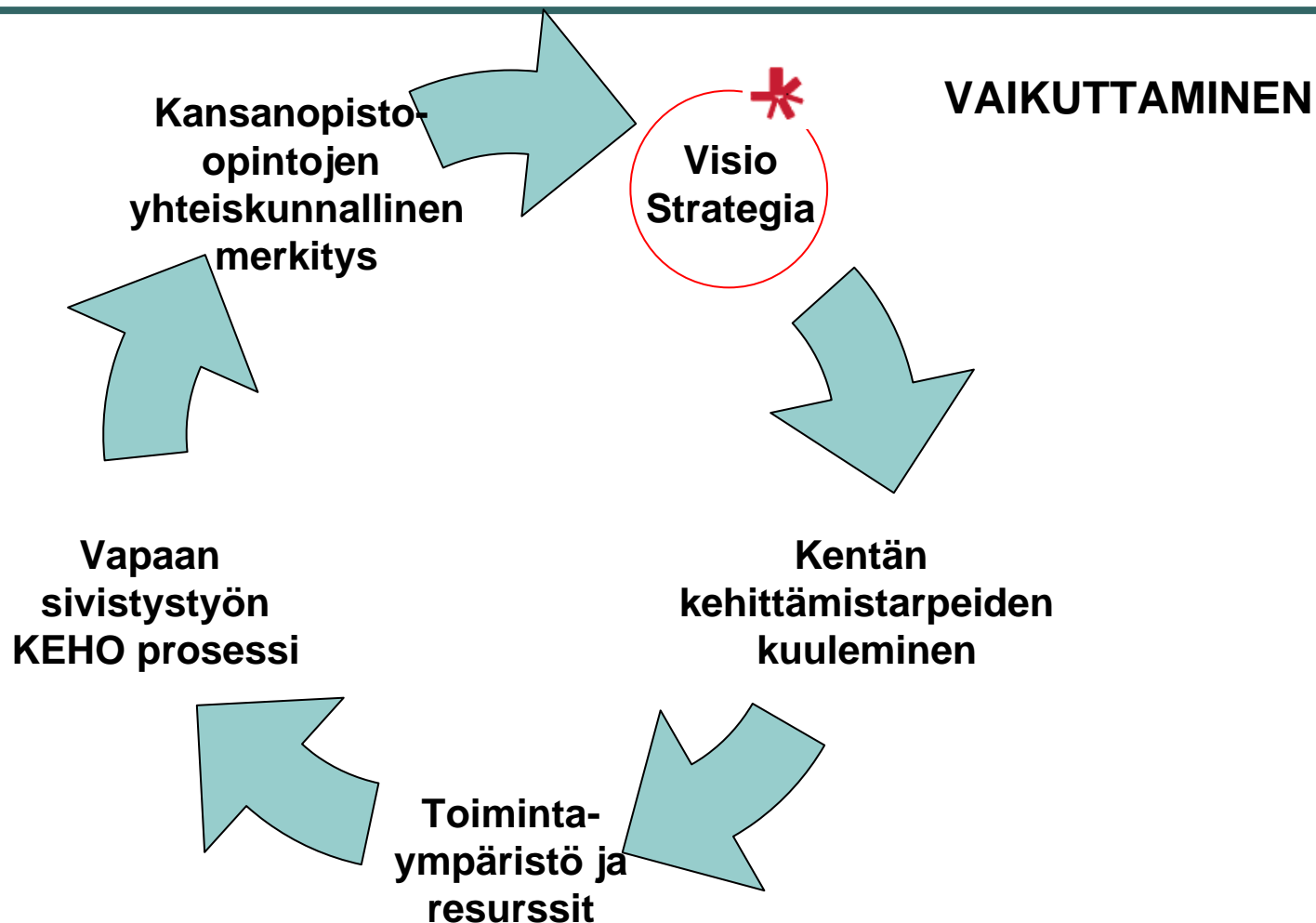
puheenjohtaja Hannu Salvi

rehtori Ville Marjomäki

talouspäällikkö Jorma Kallio

sihteerit: Jyrki Ijäs, Paula Kuusipalo

Kansanopistotyön kehittäminen

Kentän kuuleminen

Opistoryhmät (16.1.2008)

Asiantuntijat (13.2.2008)

Yhdistyksen hallitus, työvaliokunta (4.-5.3./6.2.2008)

Rehtorikokous (10.4.2008)

Taustayhteisöt (05/08)

Mistä kysyttiin?

- 1. Miten kansanopisto voi hoitaa vapaan sivistystyön tehtäviä, jotka edellyttävät korkeampaa rahoitusta.**
- 2. Tuleeko kansanopistojen olla lain mukaan sisäoppilaitoksia.**
- 3. Tarvitaanko valtionavustuksia (14§ kehittämis- ja ylimääräisiä avustuksia, entä muita)**
- 4. Mikä sopivin yksikköhinnan peruste**
- 5. Miten kehittää vapaan sivistystyön rahoitusta kestäväällä tavalla**

1. Kansanopisto hoitaa vapaan sivistystyön tehtäviä, jotka edellyttävät korkeampaa rahoitusta.

- Soveltuuko nykyinen valtionosuus- ja avustusjärjestelmä vapaan sivistystyön kehittämiseen
- Miten opiskelijakohtaista rahoitusta tulisi kehittää (esim. opintosetelit)
- Miten suhtaudutte yksikköhinnan porrastukseen
- Onko valtionosuusprosentti 57% / vaikeasti vammaisten 70% / kohdallaan

2. Kansanopistot ovat lain mukaan sisäoppilaitoksia.

- onko määritelmä edelleen tarkoituksenmukainen
- entä eksternaatti- ja internaattiviikkojen yksikköhinnan porrastus
- investointimäärärahat ovat riittämättömiä ja sisäoppilaitostyön rahoitusmahdollisuudet vaihtelevat: entä omat vs. vuokratilat
- investointiavustukset vai yksikköhinnan investointi-korotus
- yksikköhintoihin nyt lisättävien vuokra-tilojen kustannusten korvaaminen
- sivutoimipisteiden ("filiaalien") perustaminen ja yksikköhinta

3. Avustukset

- 14§ avustusten käyttötarkoitusten määrittelyn tarkoituksenmukaisuus
- kehittämishankkeiden soveltuminen opistojen vs-toiminnan kehittämiseen
- opiston mahdollisen erityistehtävän rahoituksen järjestämistapa
- ylimääräisten avustusten tarve ja käyttötarkoitus
- kansanopistot ja ammatillisen lisäkoulutuksen TYKE –tehtävää (työelämän kehittämistehtävä) vastaavat tehtävät omalla toiminta-alueellaan

4. Yksikköhinnan perusteet

- sopivin peruste kansanopiston vapaan sivistystyön yksikköhinnan laskemiselle
- monimuoto- /etäopetuksen laskeminen vs-suoritteeksi

5. Vapaan sivistystyön rahoituksen ja arvostuksen kehittäminen

- aikuisopiskelijoiden odotukset ja elämäntilanne
- miten opetusjärjestelyt muuttuneet
- tulisiko saman kurkahirren alla olevaa koulutuksen rahoitusjärjestelmiä lähentää ja niiden pedagogista synergiaa kehittää
- miten toteuttaisimme PAT –työryhmän esityksen nro 25:
”vapaan sivistystyön pitkäkestoiset opinnot saatetaan tasaveroisiksi aikuisten ammatillisten opintojen kanssa”
- sopiiko ”tuloksellisuusrahoitus” vapaaseen sivistystyöhön
- pitkäjänteisen ja laadukkaan vs-työn turvaava rahoitusmuoto?
- suoriteperusteisuus / muunlaiset työn kestäväää kehitystä vahvistavat rahoitusmallit

Toimintaympäristö ja resurssit

- **Kansanopiston rahoitusmalli**
- **Investoinnit**
- **Opintososiaaliset kysymykset**
- **Sopimusperustainen yhteiskunnallinen sivistystehtävä**
- **Kansanopistopedagogiikka**

Vapaan sivistystyön KEHO -prosessi

Lähtökohtana Koulutuksen ja tutkimuksen KESU -linjaus:

"Valtakunnallisen arvioinnin suositukset huomioonottaen laaditaan yhteistyössä alan valtakunnallisten järjestöjen kanssa vapaan sivistystyön kehittämisohjelma vuosille 2008-2012 ja suunnitelmakaudella toteutetaan kehittämisohjelman mukaiset vapaan sivistystyön tehtävien, toimintaedellytysten ja rakenteellisen kehittämisen kannalta tarvittavat rahoitusjärjestelmän ja lainsäädännön uudistukset."

Valmistelutyöryhmän toimeksianto 1.2.2008

Ehdotus vapaan sivistystyön kehittämisohjelmaksi 2008-2012 tulee sisältää:

- Katsaus vapaan sivistystyön tilasta
- Näkemys vapaan sivistystyön tehtävistä, kysynnästä ja kehittämistarpeista
- Ehdotukset lainsäädännön, rahoituksen, oppilaitosrakenteen ja ohjauksen uudistamisesta
- Toimenpideohjelma vapaan sivistystyön uudistamisesta ja kehittämisestä kaudella 2008-2012

Valmistelutyöryhmän työskentely:

- Virkamiestyöryhmä, pj johtaja Marita Savola, OPM
- Tukiryhmänä Vapaan sivistystyön YTR
 - kuuleminen valmistelun keskeisissä vaiheissa
- Väliraportti 30.9.2008
- Loppuraportti 28.2.2009
- Toimeenpano alkaa 1.1.2010

KEHO –ryhmä kysyy:

- Millaista vapaata sivistystyötä tarvitaan?
- Avataanko vapaan sivistystyön rajat?
- Tarvitaanko omaa lainsäädäntöä?
- Tuleeko työmuodoilla olla omat nimet ja rahoitusperusteet?
- Rakenteellisen kehittämisen tarve ja miten muut prosessit vaikuttavat vs-oppilaitokseen?
- Miten turvataan:
 - Moniarvoisuus ja aatteellisuus / Alueellinen tasa-arvo / Asiakaslähtöisyys

Edunvalvonnan tavoitteet

- Kansanopistojen toiminnan turvaava lainsäädäntö
- Vakaa rahoitusjärjestelmä
- Sopimus kansanopistojen yhteiskunnallisesta tehtävästä

turvaa pitkäjänteisen, laadukkaan, vaikuttavan sivistystyön ja kansalaisyhteiskunnan kehittämisen

Mitä haluamme lakiin / lakeihin

- arvoperustan ja ydintehtävän
- monialaisuuden
- työmuotojen erityispiirteet
- päätoimisen opiskelun ja opintososiaalisen tasa-arvon
- sivistystehtävän kansalaisyhteiskunnassa
- mahdollisuuden sopia TYKE/KAKE -tehtävästä
- opiskelijan tarpeet opetusjärjestelyiden ja rahoituksen perustaksi

Millaisen rahoitusmallin haluamme lakiin / lakeihin

- suoriteperusteisen + sopimiseen perustuvan
- = joustavampi vos + opiskelijan maksuosuus (jota voidaan korvata opiskelijaperusteisella rahoituksella: opintoseteleillä ja aikuiskoulutustuella)
- = työmuotojen/verkostojen sopimien yhteiskunnallisten sopimien sivistystehtävien (KAKE ja TYKE) rahoitus
- + investointien rahoituksen yksikköhintaan
- + ylläpitäjien 14§ kehittämisavustukset (erityisesti alueellisen palvelutehtävän kehittäminen)

Millaisia kansalaisyhteiskunnan kehittämistehtävät voisivat olla?

- osallisuutta ja demokratiaa vahvistavia (sekä alueellisesti että eri kohderyhmät)
- työelämän kansalaisuutta, hyvinvointia ja työssä jaksamista edistäviä tehtäviä
- nuorten asemaa vahvistavia
- kolmannen sektorin sivistystehtäviä lisääviä

Kansanopisto-opintojen yhteiskunnallinen merkitys

- maaseudun tyhjeneminen: sivistystalo
- kansalaisaktiivisuuden tukemista erilaisiin tarpeisiin: kansankorkeakoulu
- kansalaisyhteiskunnan lähentyminen: taustayhteisöt,
- kansankorkeakoulun pedagoginen erityistehtävä, vs. ideologia? Eri toimintamuotojen rajojen hälventäminen, palvelukyvyn parantaminen, yhteisöllisyys, sosiaalinen pedagogia, dialogisuus, yhteiskunnallinen sivistystehtävä

Kansanopistojen edunvalvonnan viesti

PÄÄTÖS

**Sivistykselliset
Arvot**

**Yhteiskunnallinen
visio**

Kansanopisto "tuote"

